

Яңа Кенәр авыл жирлеге
КАРАРЫ

« 01 » июль, 2019 ел

№ 116

**Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл жирлеге жирле үзидарә органнары
законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү
мониторингы үткөрү турында Нигезләмә раслау турында**

Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (бастырылган) законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларға үзгәрешләр кертү мониторингы үткөрү буенча Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл жирлеге жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү максатында, Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл жирлеге Уставына таянып, Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл жирлеге Советы **карап чыгарды:**

1. Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл жирлеге жирле үзидарә органнары законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы үткөрү турында бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына: үз нормаларын чыгару эшчәнлегендә өлеге Карарның 1 нче пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

өлеге Нигезләмә үтөлеше өчен җаваплы кешеләрне билгеләргә;
җаваплы итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаларына курсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

3. Өлеге карарны Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл авыл жирлеге Уставында билгеләнгән тәртиптә халыкка җиткерергә, шулай ук Интернет мөһлүмати-телекоммуникацион челтәрендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Өлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемә алам.

5. Өлеге карар аны рәсми рәвештә бастырганнан соң ун көн үткәч үз көченә керә.

Яңа Кенәр авыл
жирлеге башлыгы

Фәхретдинов Р.Ә.

Расланды
 Арча муниципаль районы
 Яңа Кенәр авыл җирлеге
 Советының
 2019 елның «01» июль
 116 номерлы карары белән

**Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл җирлеге җирле үзидарә органнары
 законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү
 мониторингы үткөрү турында Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл җирлеге җирле үзидарә органнары законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, җирле үзидарә органнары) җирле үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару), аларга үзгәрешләр кертү яки үз көчләрен югалткан дип тану (кире кагу) максатында мәгълүмат җыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлек алып баруны күздә тоту.

2. Мониторинг Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл җирлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан башкарыла.

3. Җирле үзидарә органнарында мониторинг үткөрү өчен җаваплы кешеләр билгеләнә.

4. Мониторинг үткөрүнең максатлары:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатында муниципаль актларны кабул итү, аларга үзгәрешләр кертү яки үз көчләрен югалткан дип тану ихтыяҗлары барлыгын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләр, каршылыklar, бушлыкларны, хокукый җайга салуда кабатлауларны бетерү;

җирле үзидарә органнарының хокукый-норматив базасын системага китерүне тәэмин итү;

муниципаль актларда ришвәтчелек факторларын ачыклау;

гамәлдә файдаланылмаган (әһәмиятен югалткан) яки кулланылмый торган муниципаль актларны яки аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану нәтиҗәләгән арттыру; муниципаль актларны тормышка ашыру нәтиҗәләгән киметә торган факторларны ачыклау;

җирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан муниципаль актлар үтәләшен тикшерүгә ярдәм күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

5. Мониторинг үз эченә:

федераль конституция законнарын, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларын, федераль башкарма хакимият органнары норматив хокукый актларын, федераль дәрәҗәдәгә башка законга кагылышлы норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын;

Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл җирлеге Уставын, муниципаль актларны җыюны, гомумиләштерүне, анализлауны һәм бәяләүне ала.

6. Мониторинг үткөрү өчен нигез булып тора:

федераль һәм республика актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый жайга салуның аерым өлкөсөндө муниципаль актлар кулланыны анализлау;

прокуратура органныннан керегән мәгълүмат;

муниципаль актларда булган кимчелекләр яки аларны камилләштерү кирәклеге турында массакуләм мәгълүмат чараларыннан керегән мәгълүмат;

муниципаль актларның камил булмавы турында, шул исәптән:

Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы уздырган хокукый экспертиза нәтижеләрен;

вәкаләтле затлар тарафыннан тиешле тәртіптә үткөрелгән муниципаль актларның ришвәтчелеккә каршы экспертизасы нәтижеләрен;

конференция, семинарлар, ачык тыңлаулар, жәмәгать фикер алышулары һәм жирле үзидарә органны тарафыннан уздырыла торган башка чараларның йомгаклау документларын үз эченә алган гражданнырдан, юридик затлардан, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмалардан, шәхси эшмәкәрләрдән, дәүләт хакимияте органныннан, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органны депутатларыннан керегән мөрәжәгатьләр.

II. Мониторинг үткөрү тәртібе

7. Жирле үзидарә органны үз вәкаләтләренә караган сораулар буенча әлеге Нигезләмәнең 4 нче пунктында күрсәтелгән жавааплы кешеләр белән берлектә мониторинг уздыра.

Мониторинг үткөрү максатында эшче төркемнәр төзелергә, киңөшмәләр, консультацияләр үткөрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алынырга, Татарстан Республикасының, Россия Федерациясе субъектларының башка муниципаль берәмлекләре тәжрибәсе өйрәнелергә, башка эш төрләре кулланылырга мөмкин.

8. Мониторинг:

әлеге Нигезләмәнең 6 нчы пунктында күрсәтелгән актларны;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгьвалау эшләре буенча суд актларын (суд практикасын);

прокурор актларын анализлау аша башкарыла.

9. Мониторинг үткөрү, жирле үзидарә органнының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгалары буенча башкарылган нормалар чыгару нәтижеләрен билгеләү максатында жирле үзидарә органнында муниципаль норматив хокукый актлар реестрын булдыру һәм алып бару тәртібе турында муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органны карары нигезендә алып барыла торган муниципаль норматив хокукый актлар кулланыла.

10. Мониторинг үткөрү барышын жиңелләштерү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары (аларның операторлары белән контракт, килешү төзү мөмкинлеге булган очракта) кулланыла. Алар:

«Консультант Плюс» мәгълүмат системасында тикшерүгә куелган законнар һәм башка норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү турында;

«Консультант Плюс» мәгълүмат системасында тиешле хокук өлкәсе буенча яңалыклар кертелү турында;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясының «Төбөк законнары аналитигы» («Аналитик регионального законодательства») автоматлаштырылган мәгълүмат системасына муниципаль актларның законнарга туры килмәү очраклары турында мәгълүмат керүне төзмин итә.

Мониторинг үткөрү барышын жиңеләйтү максатында башка мәгълүмат системалары сервислары кулланылырга мөмкин.

11. Муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару), аларга үзгәрешләр кертү яки үз көчләрен югалткан дип тану (кире кагу) максатында мониторинг үткөргән вакытта әлеге

Нигезләмәнең 9 нчы пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән муниципаль актларны куллану гамәле турындагы мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча бәяленә: кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мөнфәгәтьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) кирәклеген билгели торган югарырак юридик көчкә ия норматив хокукий актлар булу;

муниципаль акт кабул иткәндә җирле үзидарә органы вәкаләтләре чигендә эш итү;

муниципаль актта ришвәтчелек факторлары булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукий җайга салуда тулылык;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

кулланган вакытта муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукий актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) булу;

норматив хокукий актларны куллану практикасы булу;

норматив хокукий актларны куллануның бертөрле практикасы булмау;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм аларның эчтәлегә;

муниципаль акт белән җайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында законлы көченә кәргән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

12. Мониторинг нәтиҗәләре буенча муниципаль актларга үзгәреш кертүне таләп итүче федераль һәм республика законнарына кертелгән үзгәрешләр ачыкланса, җирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актларның үз көчен югалтуы турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында муниципаль акт проектлары эшленә;

муниципаль актларны югарырак юридик көчкә ия булган актларга туры китерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

13. Федераль һәм республика законнары актларына кертелгән үзгәрешләр муниципаль актларга да үзгәреш кертүне таләп иткән очракта мониторинг федераль яки республика акты чыкканнан соң 30 көн эчендә башкарыла.

Мониторинг үткөрүгә нигез булып граждандан, юридик затлардан, шәхси эшмәкәрләрдән, дөүләт хакимияте органнарыннан, муниципаль берәмлекләренең вәкилләккә органнары депутатларыннан кәргән мөрәҗәгәтьләр, шулай ук прокуратура мәгълүматы торган очракта, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән вакыт аралыгында карала торган прокурор актларыннан тыш, мониторинг мондый мөрәҗәгать һәм мәгълүмат кәргән көннән соң 30 көн эчендә үткөрелә. Мониторинг үткөрү нәтиҗәләре турында мөрәҗәгать итүчегә хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта җирле үзидарә органнарының нормалар чыгару эшчәнлегә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтиҗәләрен тормышка ашыру

14. Мониторинг нәтиҗәләре буенча муниципаль акт проектын эшләү һәм муниципаль актны кабул итү федераль һәм (яки) республика законнары актына үзгәреш керткәннән соң, әлегә Нигезләмәнең 14 нче пунктының өченче кызыл юлында күрсәтелгән очрактан тыш, ике айдан да соңга калмыйча башкарыла.

15. Мониторинг үткөрү өчен җаваплы кешеләр җирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтиҗәләре турында хисап тоталар.

15.1. Мониторинг нәтиҗәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәге

мәгълүматларны алырга тиеш:

мониторинг үткөрү объекты турында;

мониторинг үткөргән кешеләр турында;

мониторинг үткөрү вакыты турында;

хокукый жайга салуның кыскача баяләмәсе, мониторинг үткөрү сәбәбе.

15.2. Мониторинг нәтижеләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга мөмкин:

хокукый жайга салуның ачыкланган проблемалары турында;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актлар кабул итү, кире кагу буенча тәкъдимнәр;

хокукый мөнәсәбәтләрнең аерым өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән һәм мониторинг нәтижеләренә нигезләнгән башка тәкъдимнәр.

16. Мониторинг нәтижеләре буенча яңа кабул ителгән муниципаль актлар законда каралган тәртиптә һәм вакыт аралыгында Татарстан Республикасы муниципаль хокукый актлар регистрына кертү өчен җибәрелә.

Өлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижеләре буенча ачыкланган, анда булмаган муниципаль актлар җибәрелә.

17. Мониторинг нәтижеләренән чыгып, нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Җаваплылык

18. Мониторинг үткөрү, җирле үзидарә органнары эшчәнлегенә караган хокукый жайга салуның тиешле өлкәсендә муниципаль актларны федераль һәм республика законнары белән тәңгәлләштерүне вакытында башкару өчен мониторинг үткөрү һәм хокук чыгару эшчәнлегенә өчен җаваплы кешеләр шәхси (шул исәптән дисциплинар) җавап бирә.

19. Мониторинг нәтижеләре буенча тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданның, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр (гамәл кылмау) өчен җирле үзидарә органнары җитәкчеләре закон буенча җавап бирә.
